

Bijdrage Marcel Prins

Den tweeden Juli 1900 twee en veertig, des voormiddags omstreeks 9.45 uur, heb ik Gerrit van R, opperwachtmeester van politie, tevens onbezoldigd veldwachter der gemeente Amsterdam, dienstdoende aan het politiebataljon gezien dat een mij onbekend persoon zich als bestuurder op een rijwiel gezeten zich bevond in het openbare park, het IJ-bosch, te Amsterdam Noord. Deze persoon droeg op zijn kleding de voor joden voorgeschreven jodenster. Door mij staande gehouden gaf deze persoon op te zijn genaamd:

Abraham Prins geboren 17 december 1904 te Amsterdam, vanaf geboorte onafgebroken nederlander, gehuwd, van beroep gymnastiekonderwijzer en wonende Weverstraat 40 te Krommenie. Als verdachte verhoord verklaarde deze persoon volbloed jood te zijn en naar Nieuwendam te moeten. Hij zou vergeten hebben niet in het park te mogen komen. De aan den ingang van het park geplaatste borden met het opschrift "Verboden voor joden" verklaarde hij niet gezien te hebben.

Dit is een stukje uit het procesverbaal dat tegen mijn opa werd opgemaakt. Ik vond het verbaal bij het NIOD in een piepklein archiefje van 'Bureau Joodse Zaken', een eenheid van de Amsterdamse politie. Van dat archief was bijna niets meer over, aangezien het aan het eind van de oorlog door de politie zelf in de vuilnisbak werd gekieperd. Zowel de politieman die het verbaal opmaakte als de agent die het verbaal uit de vuilnisbak viste, sprak ik voor mijn film. 'Het Misdrijf van Abraham Prins'. Daardoor weet ik dat mijn opa na het opmaken van het verbaal naar huis werd gestuurd met de mededeling dat hij zich op 11 juli om 11 uur moest melden bij het politiebureau op de Marnixstraat in Amsterdam. Ik heb me geprobeerd voor te stellen wat voor storm er toen in zijn hoofd gewoed moet hebben. Gaan of onderduiken. Wat zal er gebeuren als ik niet op kom dagen? Heeft dat repercussies voor mijn gezin? Mijn opa was nog geen veertig toen hij uiteindelijk besloot zich te melden en had twee kinderen, een jongen van 9 mijn vader en een meisje van 6, mijn tante.

In het boek van de wachtcommandant waarin iedere gevangene die werd binnengebracht werd geregistreerd, lees ik dat mijn opa bij zijn in bewaring stelling, 8 gulden en 15 en een halve cent, een horloge en één gouden ring bij zich heeft. Zijn trouwring. Verder vermeldt het rapport dat hij naar Polen zal worden gestuurd.

Als hij in Westerbork aankomt is het volgens de eerder geciteerde Fred Schwarz, prachtig weer. 'Een mooie dag, geen goede dag.' De uitgeputte mannen en vrouwen krijgen na vijf kilometer lopen een broodje dat in alle vroegte door de gevangenen in Westerbork is klaargemaakt en moeten daarna direct door naar de volgende trein. Het eerste transport van Westerbork naar Auschwitz. Vanaf die dag is Westerbork geen opvangkamp meer maar een doorgangskamp. Mijn opa gooit nog twee briefjes uit die trein, die op de een of andere manier mijn oma bereikten. Dit is het tweede briefje.

Sterkte vrouwke, Addy wordt flink en goed.

Dag Henny. Tot ziens!!! Bram.

Hij voegt daar nog aan toe;

Duitse grens waarheen? Laat Jaap en Jan helpen. Loop de Duitsers plat, misschien is er dan een heel klein kansje. Dag liefste. Laat zus zich liever verdrinken dan dit mee te maken. Gelukkig dat jullie niet hier zijn.

Leef wel tot ziens sterkte. Wees lief voor elkaar. Bram

Mijn vader is hier vandaag aanwezig. Hij is inmiddels 89 maar in hem leeft ook nog steeds een jongen van 9 die van de ene op de nadere dag zijn vader kwijt was.